

підприємства, до того ж не тільки з практичною або профорієнтаційною метою, але й виключно заради розваг.

Індустріальний туризм має всі перспективи, для того, щоб зайняти певний сегмент туристичного ринку України, плацдармом для цього є потужний промисловий осередок. Завданням географічної науки у реалізації ідеї розвитку індустріального туризму є в обґрунтуванні його основних концептуальних положень, з'ясуванні туристичного потенціалу індустріальних регіонів, розробці конструктивно-географічних пропозицій щодо стимулювання розвитку туризму в промислових центрах. Також визначено напрямки мотивації розвитку промислового туризму як для туристів, так і для промислових підприємств.

Література

1. Визгалов Д.В. Промышленный туризм может эффективно работать на благо городов и территорий/ [Электронный ресурс] - Режим доступа: http://www.ng.ru/ideas/2009-04-24/5_promtourism.html.
2. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти): підручник./ О.О. Любіцева. — К.: Альтерпрес, 2002. — 436 с.
3. Пацюк В.С. Індустріальний туризм і перспективи його розвитку в Україні (Електронний ресурс)/ В.С.Пацюк. — Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/pacjuk2.htm.

Бойко А.П.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ ХЕРСОНЩИНИ

Херсонська область має вигідне економіко-географічне положення, особливе значення мають вихід до Чорного та Азовського морів, сприятливі кліматичні умови, мальовничі ландшафти морського узбережжя та неповторні краєвиди Дніпра та Інгульця, значні рекреаційні ресурси (численні пляжі, запаси лікувальних грязей та ропи лиманів і солоних озер). Все це сприяло формуванню в регіоні потужного рекреаційного комплексу, що складається з санаторно-курортного господарства і туризму [3]. Розміщення є одним із найважливіших елементів туризму. Готельна індустрія – суть системи гостинності. Вона виходить із найдавніших традицій, характерних практично для будь-якої суспільної формації в історії людства [1].

Одним із стратегічних пріоритетів економічного та соціального розвитку Херсонської області до 2020 року є розвиток туристично-рекреаційного комплексу [8]. Стратегія розвитку області визначає основні ресурси і можливості для розширення туристичних та рекреаційних

послуг і формулює завдання з раціонального використання туристичних ресурсів, підвищення привабливості та створення іміджу Херсонщини як європейського осередку туризму.

Розвиток туристично-рекреаційного комплексу Херсонської області впродовж останніх років характеризується динамічним зростанням основних показників діяльності, що позитивно впливає на соціально-економічну ситуацію в регіоні [8]. Відбувається нарощування обсягів надання туристичних послуг за рахунок розширення в'їзного та внутрішнього туризму.

Готельне господарство області включає готелі, мотелі, кемпінги, ботелі, туристичні бази, пансіонати, будинки відпочинку, молодіжні готелі. Існують і приватні заклади (квартира в найм). Під приватними закладами ми розуміємо будинки або кімнати в приватних приміщеннях, які надають власники під час туристичного сезону туристам для відпочинку [5].

Найбільш важливими компонентами рекреаційного потенціалу є рекреаційні ресурси, тобто компоненти навколишнього середовища й об'єктів людської діяльності, які можуть бути використані для різних видів і форм рекреаційної діяльності (відпочинок, туризм, оздоровлення тощо) через наявність таких якостей, як унікальність, історична або художня цінність, оригінальність, естетична привабливість, оздоровче значення. Цей рекреаційний потенціал включає в себе такі елементи:

- лікувальні ресурси (клімат, грязі, гідротермальні джерела);
- оздоровчі ресурси активного відпочинку (річки та водойми, пляжі, лісові райони);
- туристично-екскурсійні ресурси (природні, культурно-історичні та архітектурні пам'ятки);
- туристично-рекреаційна інфраструктура.

Однак реалії туристичної сфери та її можливості в області знаходяться у значному відриві один від одного. Область має низку переваг і можливостей, повноцінне використання яких здатне забезпечити стійкий економічний розвиток та істотне підвищення рівня і якості життя населення. Насамперед, це значні курортно-рекреаційні ресурси: протяжність морських пляжів перевищує 200 км, родовища лікувальних грязей, унікальні соляні озера, лікувально-термальні води на Арабатській Стрілці, родовища мінеральних вод, а також наявність 79 об'єктів і територій природно заповідного фонду; двох з чотирьох існуючих в Україні біосферних заповідників: Чорноморського та «Асканія-Нова»; понад 5 тис. історико культурних об'єктів.

Усе більшого значення набуває річковий, екологічний і сільський туризм. У Новій Каховці відкритий яхт-клуб для обслуговування досить заможних людей. У Голій Пристані створюються гольф-клуб і база зеленого сільського туризму. Тут розуміють: не можна далі, намагаючись підняти економіку, робити ставку лише на кволе сільське господарство. Потрібні інші пріоритети. У ряді районів області – у тому числі Скадовському, Генічеському, Бериславському – організовані відділи туризму. Більше 100 тисяч чоловік, тільки за даними фірм, що мають ліцензії на надання туристичних послуг, відпочивають щорічно в області. За даними райдержадміністрацій, їх раз у п'ять більше. В області приблизно 300 баз відпочинку при вартості одного місця від 100 до 600 гривень на день. Однак відпочиваючих із приморських санаторіїв на екскурсії з усього узбережжя Херсонщини возять в Асканію-Нова, а також в Одесу, Севастополь, Миколаїв. Треба розробити туристичні маршрути й до Херсону [5].

Ізраїль славиться Мертвим морем, але за лікувальними властивостями і складовими солей йодисті озера в Олешках, Сиваш у Каланчаку і Соляне озеро в Голій Пристані якщо не перевершують, то й не поступаються йому. Однак на узбережжі Сивашу лікуватися поки що не можливо: немає ні пляжів, ні пансіонатів, ні під'їзних шляхів [3]. Обласна адміністрація ввела мораторій на виділення ділянок у курортній прибережній зоні до проведення інвентаризації і затвердження органами місцевого самоврядування генеральних планів забудови. У приморських курортних селищах панує повний хаос. Пляжні зони забудовані хаотично і безсистемно.

У Голопристанському, Генічеському, Скадовському і Каланчакському районах уздовж узбережжя Чорного та Азовського морів розташувалося 376 здравниць. В області 12 міст і сіл мають статус курортів.

В курортній зоні на блакитному морському побережжі знаходяться понад 300 різних оздоровчих закладів - санаторіїв, пансіонатів, туристичних баз, баз відпочинку і дитячих оздоровчих таборів. Стільки закладів відпочинку на морі не мають Одеська і Миколаївська області разом узяті. Особливо залучає дітей, які приїжджають сюди набиратися сил і здоров'я курортна зона морського побережжя Таврійського краю. До їх послуг - близько 100 дитячих оздоровчих закладів як в місті-курорті Скадовськ, так і в селах Блакитне, Залізний Порт, Хорли на Чорному морі і на Арабатській Стрілці на Азовському морі, яка протягнулася на 115 км. шириною від 270 м до 8 км [7].

Але не тільки кліматичні умови повинні приваблювати відпочиваючих, а і відповідний рівень комфорту та надання якісних

туристичних послуг. На жаль більшість оздоровчих закладів знаходяться в неналежному стані, тому пріоритетним напрямком розвитку оздоровчих закладів є створення привабливих умов для інвесторів.

Вигідне місце розташування Херсонщини як одного з найбільших морських регіонів країни, що має морське сполучення з країнами Середземномор'я, Близького Сходу та Азії, сприяє інтеграції у світовий економічний простір. Унікальне положення є передумовою для створення в області конкурентоспроможної транспортно-логістичної інфраструктури, здатної забезпечити один з основних аспектів позитивного іміджу області на світовій арені у галузі туризму – високоякісне транспортне обслуговування туристів [5].

В Херсонській області активними темпами розвивається зелений туризм. З'являються нові садиби, маршрути, розваги. Серед вже існуючих об'єктів зеленого туризму в області можна виділити комплекс сімейного відпочинку та рибалки «Кардашинські гайки», що знаходиться у Малій Кардашинці, базу відпочинку Чайка у місті Гола Пристань, Марийкіну усадьбу, що знаходиться у селищі Іванівка, садибу Рибальський стан, що розташована нижче селища Велетенське, базу зеленого туризму «Чумацька криниця» та інші. Кожне з цих місць мають свій неповторний інтер'єр та різноманітну організацію відпочинку. Пріоритетним напрямком розвитку зеленого туризму є пошук та створення нових привабливих об'єктів та маршрутів, шляхом проведення комплексних ландшафтно-екологічних досліджень територій привабливих для організації туризму [4].

На розвиток туризму в Херсонській області впливає кілька чинників. Зокрема, це недостатність методичної та організаційної підтримки підприємництва туристичної галузі та невеликі обсяги інвестицій у розвиток її матеріальної бази. Рівень комфорту більшості готелів, пансіонатів та будинків відпочинку в області не відповідає світовим стандартам. У незадовільному стані перебуває сервісна та інформаційна інфраструктура галузі. Безперечно, стримує розвиток туризму низька якість автомобільних доріг [6].

Державна програма, насамперед, і має розв'язати ці та інші проблеми українського туризму. Передбачено створити умови для залучення іноземних і вітчизняних інвестиційних та кредитних коштів для розвитку матеріально технічної бази туристичної галузі шляхом розробки і впровадження механізмів залучення та розподілу позабюджетних коштів. До 2020 року планується розробити і виконати проект інвестиційної програми розбудови інфраструктури туризму [8].

Пріоритетним напрямком розвитку туристичної галузі в Херсонській області є інформаційна підтримка туристичного бізнесу. Так в області проводяться різноманітні форуми, регіональні виставки, конференції, фестивалі (Таврійські ігри у місті Каховка, Чорноморські ігри у місті Скадовськ, Купальські зорі у місті Гола Пристань), семінари та інші заходи, з метою формування іміджу Херсонщини як регіону з економікою, привабливою для міжнародних інвестицій та туризму.

Дослідивши основні здобутки туристичної галузі Херсонщини, можна дійти висновку, що все ще попереду. Але вже сьогодні Херсонщина варта того, щоб глибше відкривати перед світом свої унікальні природні багатства, самобутність своєї історії, культури, народних звичаїв і традицій.

Література:

1. Агафонова Л.Г., Агафонова О.С. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Знання України, 2002. – 352 с.
2. Андропов О.М. Стан рекреаційного комплексу України / О.М. Андропов // Економіка і Екологія. -2005. - №24.
3. Географія Херсонщини: навчальний посібник / Пилипенко І. О., Мальчикова Д. С., Єрмакова С. Л. та інші. – Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2007. – 221 с.
4. Інформаційні матеріали з питань розвитку сільського зеленого туризму (поради сільському населенню) / [упоряд. В. Васильєв, М. Осипова]. – К.: ООСДС «Центр розвитку та правової підтримки села», 2008. – 52 с.
5. Мацала В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України/ В. Мацала. – Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України, – 1997. – 259 с.
6. Новикова В. І. Територіальна рекреаційна система як форма організації рекреаційної діяльності / В. І. Новикова // Укр. геогр. журнал. – 2003. – № 2. – С. 55 – 59.
7. Природа Херсонської області. Фізико-географічний нарис.- К.:Фітосоціоцентр, 1998.-120 с.
8. Стратегія соціально-економічного розвитку Херсонської області до 2020 року. – Херсон, 2016. – 272 с.